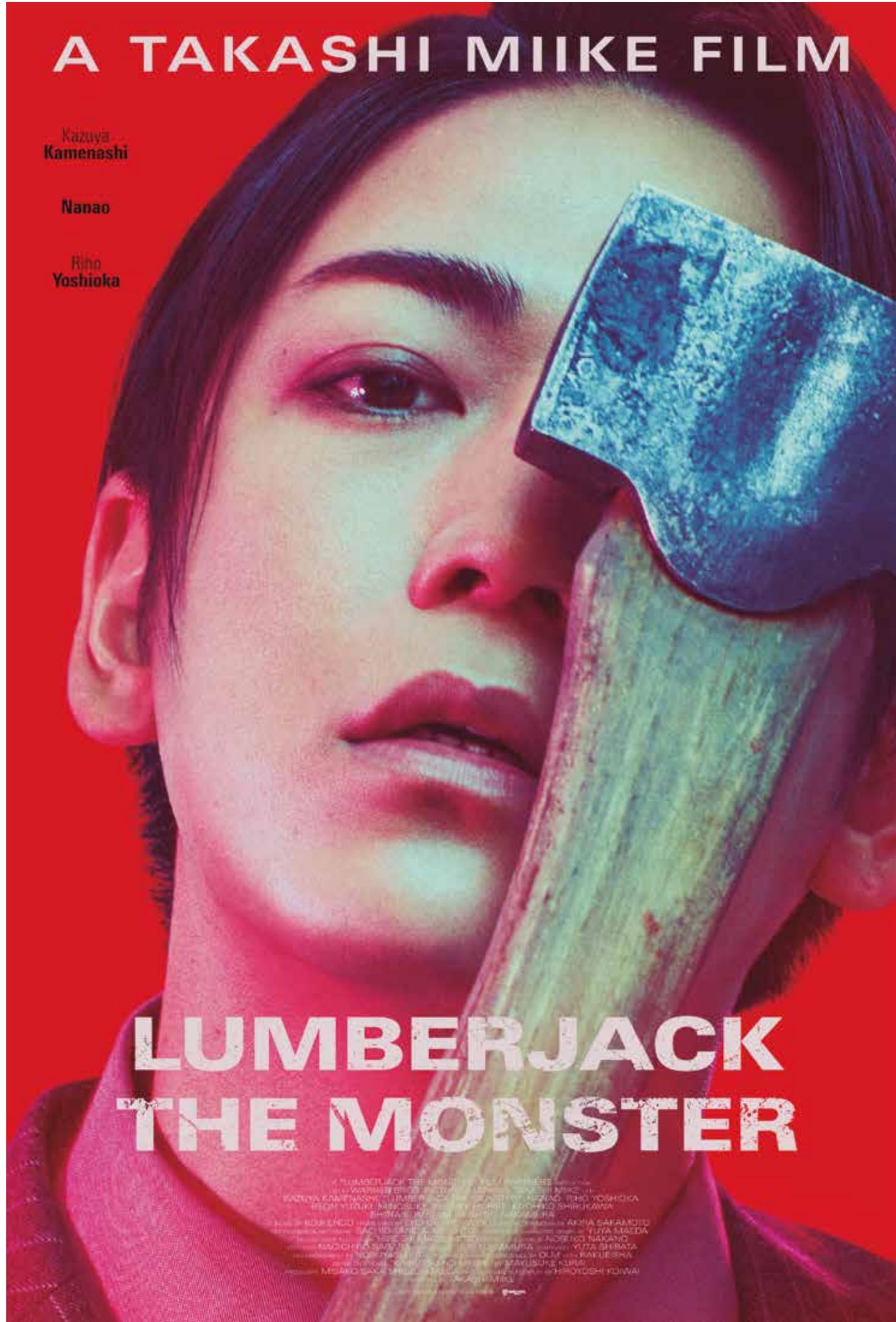

DIARI DEL FESTIVAL

56 FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA FANTÀSTIC DE CATALUNYA
DISSABTE 14 I DIUMENGE 15 D'OCTUBRE DE 2023

3 ENTREVISTA
Phil Tippett

5 ENTREVISTA
Jan Harlan

6 ENTREVISTA
Lamberto Bava

7 ENTREVISTA
Lee Unkrich

11 ENTREVISTA
Hideo Nakata

KOMADA - A WHISKY FAMILY

No cal que les aneu ensenyant, però si voleu dur a la bossa o a la butxaca de la camisa una petaca o una ampolla petita de licor, ens semblarà bé. Al cap i a la fi, aquest anime de Masayuki Yoshihara va sobre un jove que investiga els secrets del whisky artesanal japonès. Com *El gran Sushi*, però amb alcohol i sensibilitat.

CUANDO LOS AMOS DUERMAN

Santiago Alvarado irrumpía en Sitges en 2013, desde la pura periferia, llevándose uno de los premios de Noves Visions con la gammera *Capa caída*, que narraba la decadencia de un superhéroe en clave de falso documental. Diez años después, Alvarado regresa para hincarle el diente a los vampiros, y en concreto a las narraciones góticas, de la mano de Victor (Ivan Massagué), un vampiro que trata de alimentarse solo de gente malvada. Una deliciosa locura que cuenta con gente como Juli Fábregas, Llum Barrera o nuestra querida Manuela Velasco, a quien Alvarado ha recuperado para el género.

THE HISTORY OF METAL AND HORROR

Estareu d'acord amb nosaltres en que, com alguns discs, les millors pel·lícules de terror ens han desclatar als ulls i a les orelles. Mike Schiff explora les transferències entre el heavy metal i el horror, donant veu a gent com Doug Bradley, Dave Mustaine, Tom Savini, Claudio Simonetti, John 5, Sid Haig o Kane Hodder.

DREAM SCENARIO

Nicolas Cage torna a fer vibrar de nou al públic de Sitges amb *Dream Scenario*, pel·lícula amb el segell inconfusible de la companyia nord-americana A24 dirigida per el noruec Kristoffer Borgli (*Sick of Myself*) i produïda, ni més ni menys, que per Ari Aster (*Midsommar*, *Beau tiene miedo*). Aquesta comèdia negrissima sobre les misèries de la cultura de la celebritat contemporània, té com a protagonista a un apocat professor i pare de família que veu com la seva vida es transforma radicalment quan comença a aparèixer en els somnis de milions de persones. Convertit en una celebritat, haurà d'aprendre a lidiar amb els perills de la fama.

**V/H/S/85
(SESSIÓ SORPRESA)**

Imagineu que un dia, al fons d'una caixa a les golfes d'una casa abandonada, hi trobeu una polsegosa cinta de vídeo amb trossos de diversos films ignots i delirants. A *V/H/S/85* alguns vells coneixuts del festival com David Bruckner, Natasha Kermani o Scott Derrickson ens faran somiar de nou amb els gloriosos vuitanta.

LOS ÚLTIMOS DÍAS

La ciudad de Barcelona como epicentro de un apocalipsis es la visionaria idea que se esconde detrás de *Los últimos días*, una de las películas más personales de los hermanos Pastor, que ya habían llamado poderosamente la atención en el Festival después de la exitosa proyección de *Infectados* (*Carriers*). Guillermo Tato

EL HOMBRE DE MIMBRE

El hombre de mimbre es, sin dudas, uno de los referentes más importantes del folk horror. La historia de un conservador sargento de policía destinado a una remota isla escocesa con el objetivo de encontrar una niña desaparecida es también una película que surge como consecuencia del movimiento hippie, poniendo en crisis los valores tradicionales y conservadores de la sociedad. Una idea del folk horror que aflora de esa resistencia social a la identidad única, a las dictaduras y a la autoridad del estado represivo, que cuenta además con un sublime Christopher Lee al frente de una siniestra comunidad.

GUILLERMO TATO

Tras dirigir clásicos del J-horror como *Ju-on* (*La maldición*), Takashi Shimizu regresa al género con una fusión de lo viejo-ancestrales fantasmas vengativos y lo nuevo -la tecnología de realidad virtual-, en un filme de sofisticada puesta en escena que guarda una inquietante reflexión sobre nuestro presente.

ALIENS ABDUCTED MY PARENTS AND I FEEL KINDA LEFT OUT

En aquesta comèdia fantàstica ideal per al públic juvenil, Itsy, una adolescente que acaba de mudar-se a un petit poble, coneix a Calvin, el seu excèntric veí, un jove solitari que afirma que els seus pares van ser abduïts pels extraterrestres. Un *feel good movie* amb l'aroma *vintage* del cinema dels 80.

BLOOD DE BRAD ANDERSON

Espereu, que encara tenim temps per un altre gos amb mala llèt: el de la nova pel·lícula de Brad Anderson mossega l'Owen, el fill de vuit anys d'una infermera (Michelle Monaghan) que s'acaba de separar del seu marit (Skeet Ulrich). L'accident els durà a una situació límit, cada cop més angoixant, que Anderson aprofita per posar sobre la taula un d'aquests dilemes ètics en els quals cap solució sembla ser l'adecuada. Les fractures de la vida quotidiana s'eixamplen per a que Anderson ens turmenti expliquant-nos aquesta tensa faula moral que s'afegeix al grapat de títols que en aquest Sitges han tractat el vampirisme.

**BIRTH/REBIRTH
(SESSIÓ SORPRESA)**

El debut de Laura Moss ha esdevingut tota una sorpresa allà on s'ha pogut veure, i no se'n acut millor forma de començar a preparar la ment per acomiadar Sitges que una darrera descàrrega de body horror. Aquesta lectura retòrica i feminista del *Frankenstein* de Mary Shelley no deixarà ningú indiferent.

KING KONG

Santo y seña del festival, la figura de King Kong es también una pieza clave para entender la historia del cine fantástico. Una experiencia emocional que, noventa años después de su estreno, sigue maravillando gracias a su portentosa concepción de la aventura y de la imaginación. Todo a través de unos deliciosos efectos especiales en stop-motion diseñados por Willis O'Brien. Una película referencial que, más allá de mostrar la senda de lo que serían las *monster movies* (con *Godzilla* como su figura heredera), fue capaz de llenar las salas de cine de todo el mundo con la magia del cine fantástico.

GUILLERMO TATO**IMMERSION**

Tras dirigir clásicos del J-horror como *Ju-on* (*La maldición*), Takashi Shimizu regresa al género con una fusión de lo viejo-ancestrales fantasmas vengativos y lo nuevo -la tecnología de realidad virtual-, en un filme de sofisticada puesta en escena que guarda una inquietante reflexión sobre nuestro presente.

LES MAÎTRES DU TEMPS

René Laloux es el responsable de una de las obras europeas de animación más relevantes: *El planeta salvaje*. Un genio absoluto que también nos regaló este *Les Maîtres du temps*, un relato sobre el rescate en un remoto planeta de un niño de 7 años llamado Piel, único superviviente del ataque de unas avispas gigantes. Guillermo Tato

UFO SWEDEN

D'això se'n diu sentit de l'oportunitat: el nou film del col·lectiu suec Crazy Pictures sobrevolerà la penúltima jornada del festival tres mesos després de les revelacions sobre fenòmens aeris inexplicables al congrés dels Estats Units, i tres dècades després de l'estrena de *The X-Files*, la sèrie de Chris Carter. A l'oficina dels investigadors d'ovnis que surten a *UFO Sweden*, de fet, s'hi pot veure un pòster que pica l'ull al que tenia l'agent Mulder al seu despatx. Aquí, la passió per la ufologia de la protagonista està motivada també per una desaparició, la del seu pare, que potser s'estava acostant massa a la veritat.

STAR TREK - THE MOTION PICTURE - THE DIRECTOR'S EDITION

No estamos únicamente ante un nuevo montaje con algunas escenas nuevas de este clásico de la ciencia ficción, sino que se trata de una reimaginación completa de la película original supervisada por su director, el maestro Robert Wise. Una versión que mejora el ritmo y que presenta unos efectos visuales completamente renovados. Guillermo Tato

EL DESPRECIO

La banda sonora de Georges Delerue, el azul intenso de la costa de Sicilia, el coche rojo del infame productor encarnado por Jack Palance, las paredes blancas del apartamento donde se certifica la defunción del matrimonio formado por Brigitte Bardot (íconica) y Michel Piccoli, y Fritz Lang revisando el material rodado de su adaptación cinematográfica de la *Odissea* en una sala de proyección decorada con la frase: "El cine es un invento sin futuro". *El desprecio*, obra magna del Godard de los 60 basada en una novela de Alberto Moravia, es una película que mantiene intacta su modernidad a día de hoy, seis décadas después de su estreno.

LOS LEPROSOS Y EL SEXO

René Cardona aborda una vez más el personaje del Santo, el héroe emmascarado más representativo de la cinematografía mexicana. Un delirante western en el que el Santo hará frente a un grupo de violentos leprosos que han huido de un sanatorio cercano, aliándose con un criminal local con el fin de cometer más robos.

GUILLERMO TATO**STAR TREK - THE MOTION PICTURE - THE DIRECTOR'S EDITION**

A finales de los 60, el director de *Atraco perfecto* le pidió a su cuñado que le ayudara en la preproducción de una ambiciosa película sobre Napoleón, que nunca llegó a realizarse. Desde entonces, Jan Harlan se convertiría en su inseparable mano derecha, ejerciendo como productor ejecutivo de todas las películas de Kubrick desde *Barry Lyndon*, y asistiendo también a Steven Spielberg para levantar *A.I. Inteligencia Artificial*, otro de los proyectos que se le atragantaron a Kubrick. Ha rodado varios documentales, uno sobre el director de *La chaqueta metálica*, por supuesto, y también otro sobre Malcolm McDowell. El círculo que empezó con Napoleón podría cerrarse de forma inminente, porque Spielberg ha anunciado que prepara una serie para HBO a partir del tratamiento de Kubrick, con la ayuda del mismo Harlan. Hablamos con él acerca de *El resplandor*, cuya versión extendida se proyectó anteayer en el Auditori, y sobre algunas otras cosas.

Uno de los grandes premios honoríficos de este Sitges recae en un viejo amigo del festival, estrecho colaborador de Stanley Kubrick desde los tiempos de *La naranja mecánica*, que estos días trabaja con Steven Spielberg para llevar a cabo el proyecto frustrado sobre Napoleón que significó el inicio de su colaboración con Kubrick.

Jan Harlan

Por Toni Junyent

THE HISTORY OF METAL AND HORROR

Antes de irme, os diré algo: hace ya olvidado la frase con la que mi viejo amigo Pablo Vázquez zanjaba una crítica de *La casa de los 1000 cadáveres*, hace ahora veinte años. "Si la pillo con trece años ya me hubiera cortado las venas", decía Pablo, y es que aquella película era realmente como una descarga eléctrica, una celebración del culto a cierta clase de imágenes. Y esa pulsión suicida, de meterse en vena algo que pueda hacernos estallar, conecta a la perfección con no pocos de los testimonios que aparecen en el documental de Mike Schiff. Los integrantes de la banda de thrash metal Gwar, que no se contan a pulso, aluden al *Frankenstein* de James Whale para decir que así es como se sienten, forzados a vivir, y es que la tesis de *The History of Metal and Horror* es que ambas artes potencian la agresividad como desahogo y la posibilidad de ensanchando los límites de aquello que es aceptable.

Conducido por Michael Berryman convertido en espectro catódico, el documental repasa la génesis de sus dos objetos de estudio, apoyándose en voces como la de John Carpenter, Marky Ramone, Alice Cooper, Phil Anselmo, Linnea Quigley o el mismo Rob Zombie, que desgranan sus respectivos bautismos en lo pagano. Uno de los miembros de Ghost reivindica precisamente *Pet Sematary*, de Mary Lambert, y Jonathan Davis de Korn recuerda su encuentro con *Faces of Death*, aunque fueron algunos de los clásicos del horror setentero, especialmente *La matanza de Texas*, los que proporcionaron la gasolina para que emergieran bandas que, a su vez, tomaban nombres de filmes de épocas anteriores, caso de *White Zombie* o *Black Sabbath*. Su tema "The Wizard", por cierto, suena en *The Invisible Fight*, una de las pelis que hemos podido ver estos días en Sitges.

Pronto surgieron también filmes que integraban el heavy metal en sus tramas: admito, no sin cierto rubor, que en una de mis tristes purgas de VHS le vendí a alguien por cuatro duros *Gira sangrienta*, de Don Edmonds, que fue de las primeras que se apuntó al carro. Ahora veo que va bastante cotizada. En fin, la vida. *The History of Metal and Horror* no deja ningún aspecto por explorar, desde los pioneros en introducir la fanfarria y la concepción del concierto como un show macabro, a la fiebre de las convenciones de terror, pasando por los episodios de alarma social y censura, o la fascinación por el arte de las portadas de los discos de metal. Eddie, el bichejo antropomórfico de las portadas de *Iron Maiden*, no tardó en convertirse en uno más de la banda. Yesta, ahora sí, es mi última transmisión desde el planeta de los monstruos. ¡Nos vemos!

Por Toni Junyent

A finales de los 60, el director de *Atraco perfecto* le pidió a su cuñado que le ayudara en la preproducción de una ambiciosa película sobre Napoleón, que nunca llegó a realizarse. Desde entonces, Jan Harlan se convertiría en su inseparable mano derecha, ejerciendo como productor ejecutivo de todas las películas de Kubrick desde *Barry Lyndon*, y asistiendo también a Steven Spielberg para levantar *A.I. Inteligencia Artificial*, otro de los proyectos que se le atragantaron a Kubrick. Ha rodado varios documentales, uno sobre el director de *La chaqueta metálica*, por supuesto, y también otro sobre Malcolm McDowell. El círculo que empezó con Napoleón podría cerrarse de forma inminente, porque Spielberg ha anunciado que prepara una serie para HBO a partir del tratamiento de Kubrick, con la ayuda del mismo Harlan. Hablamos con él acerca de *El resplandor*, cuya versión extendida se proyectó anteayer en el Auditori, y sobre algunas otras cosas.

"En España se dobla todo, y eso me parece un error"

Algunas de las películas de Kubrick tuvieron en su día una recepción crítica tibia, cuando no directamente adversa, mientras que hoy en día todas ellas han sido reevaluadas.

¿Cómo os afectaban las críticas?

A mí, francamente, rara vez me convencían las críticas que leía. En el caso de *El resplandor*, en particular, pienso que pesó el hecho de que no tuviera una resolución clara. Parece ser que iban a ver una de esas películas de terror en la que sabes quién es el villano, en la que al final le clavan una estaca en el corazón al vampiro, pero Kubrick prefería la ambigüedad, no estaba interesado en esas cosas. Hizo una película que es completamente ilógica, en la que nada es como debería ser. Fijate, por poner un ejemplo: lo que se ve en la fachada exterior del hotel no coincide para nada con las escenas en interiores... Cosas como esas fueron en contra de la película. Kubrick se reía en contra de esas reacciones: "al fin y al cabo es una historia de fantasmas, ¿por qué debería tener sentido?".

Cineastas como Scorsese o Fincher estrenan sus filmes con Netflix. ¿Cómo cree que encararía alguien tan perfeccionista como Kubrick en los tiempos del actual panorama audiovisual?

Pues era un simple espectador, que iba al cine a ver películas, y la mayoría me parecían aburridas.

Sitges ha proyectado este año la versión extendida de *El resplandor*. ¿Cuál fue el aspecto más difícil de aquel rodaje?

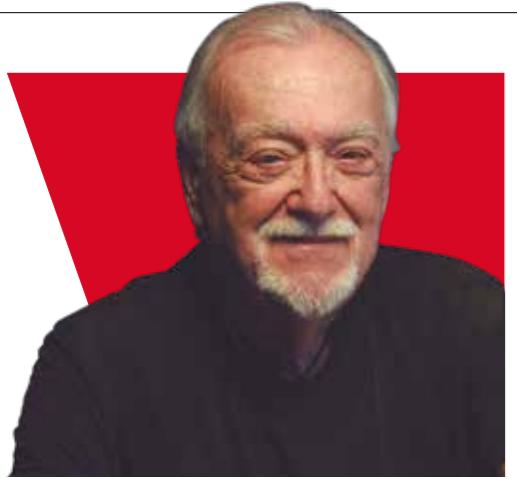
Él era lo suficientemente flexible, y debo decir que tampoco tengo muchas cosas negativas que decir con algunos asuntos técnicos. Rodamos algunos exteriores con niebla artificial, y tan solo hacia falta un poco de viento para que la niebla se disipara y tuviéramos que repetir la toma. En Inglaterra, donde rodamos la digresión, se pueden ver subtítuladas en

Sin duda, de *Eyes Wide Shut*, su última película, y también de *La chaqueta metálica*. Ambas fueron experiencias intensas. Pero, al final, no sé si lo que te diga importa tanto, porque *El resplandor*, en su momento, pasaba por ser la más floja de las películas que hizo Stanley. A mucha gente no le gustó en su estreno, le encontraban mil peros... y progresivamente se ha ido convirtiendo en una película de culto, en la razón por la que hoy estamos aquí los dos. ■

He venido en respuesta a tus plegarias. La vida ya no tiene sentido, ¿verdad? El vino no tiene sabor. La comida te produce náuseas. Parece que nada tiene razón de ser, ¿verdad? ¡y si yo pudiera devolverte todo! Calmarte el sufrimiento y darte otra vida. Una que no puedes ni imaginar...

L'estat de Liomcourt
BARCELONA FILM SCHOOL
Filmmaking and Digital Arts

934 81 43 91
admisiones@fxanimation.es
www_fxbarcelonafilmschool.es
C. de Pujades, 112
08005 Barcelona

El legendaria director de *Demons* arriba a Sitges per a recollir el seu premi Mànica del Temps.

Lamberto Bava

Por Javier Parra

Nascut a Roma en 1944, Lamberto va començar a treballar en la indústria del cinema com a ajudant del seu pare, l'etern Mario Bava, en pel·lícules com *Las tres caras del miedo*. Present a gairebé tota la seva filmografia com a assistent de producció o de direcció, el seu debut com a director va arribar el 1980 amb *Macabro*. Repassem els seus orígens i fem un breu balanç amb ell sobre la seva trajectòria com a mestre del terror.

"El meu pare va ser un dels millors realitzadors que hi ha hagut a Itàlia. Espero haver après alguna cosa d'ell"

Quina relació tens amb el festival de Sitges?

Venir a Sitges per a mi és com estar a casa. Em porta molts records. En tota la meva llarga carrera he conegut moltíssims festivals, però tinc la seguretat que Sitges és el millor de gènere fantàstic del món. No ho dic només jo, ho diu tothom. Des del meu punt de vista, i no sols perquè Ángel Sala o Diego López siguin amics meus, sinó perquè el públic d'aquí és únic. Estimen les pel·lícules i venen a passar-s'ho bé, i un festival el fa gran el públic, tal com passa aquí.

Què vas aprendre del mestre Mario Bava?

Ell era un personatge únic. Recordo que els pares dels meus amics eren molt diferents respecte al meu, que estava com cinquanta anys més avançat en mentalitat. Em deia: "Per què vas a escola? Té, llegeix-te aquest llibre que jo et dono". Encara que anava regularment, no tenia l'obligació d'anar a escola i ell m'ensenya molt. En el treball, era una persona molt tranquil·la i eficient. A més, mostrava empatia per la gent que treballava al costat d'ell. Tècnicament, és dels millors realitzadors que hi ha hagut a Itàlia, i espero haver après alguna cosa d'ell. Espero que es notin les seves ensenyances en el llegat que deixo amb les meves pel·lícules.

Com comences a treballar al costat de Dario Argento?

Aviu dia, Dario és un dels meus millors amics. Ens vam conèixer quan jo estava ajudant al meu pare en el rodatge de *Shock*, en la qual estava treballant Daria Nicolodi [mirà al terra i posa cara trista]. Pobret... sempre m'oblido de que ja no està entre nosaltres. Que en pau descansí [suspira]. Dario venia a recollir-la al set del rodatge i ell tenia una bona relació amb el meu pare. A poc a poc, vam començar a parlar cada vegada més, quedàvem per a sopar i per a anar al cinema, fins que va acabar naixent la nostra amistat, sobretot perquè teníem moltes coses en comú quant a cinema i música. Un dia, recordo que anàvem amb el cotxe mentre jo conduïa i Dario em va dir: "Etic a punt de fer la meva

proxima pel·lícula i m'agrada que tu fossis el meu ajudant de direcció". Es tractava d'*Infern*. Aquell mateix any vaig rodar la meva primera pel·lícula, i poc després Dario em va dir que volia produir-me alguna cosa. I així va arribar *Demons*.

Debutes al cinema amb *Macabre*, com recordes aquell debut?

Aquesta història l'explico a un llibre en el qual parlo de la meva vida com a cineasta. Sembla mentida, però coses així crec que avui dia ja no passen en la indústria cinematogràfica. Un dia, Antonio Avati, germà de Pupi Avati (amb qui ja havia treballat fent publicitat), em va cridar i em va dir que passés per la seva oficina. Jo vivia a l'altre costat del Tiber, i recordo que mentre anava passant fins allà, vaig pensar que bonic seria fer una pel·lícula amb ell. En arribar, Antonio m'ensenya l'article d'un diari estatunidenc i li vaig dir: "Què bé! És sobre la teva propera pel·li". Al que em va respondre: "No. És la teva". A partir d'aquí, ens vam posar a escriure el guió entre ell, jo, Pupi i Roberto Gandus. En dotze dies ja ho teníem. A tot això, vaig tornar a Nova York amb en Dario per a tornar a rodar algunes coses per a *Infern*. Una matinada va sonar el telèfon. Jo em vaig espantar, pensant que alguna cosa havia passat. Era Antonio, dient que els de Medusa volien fer la pel·lícula i la volien fer així. Era setembre. I al novembre ja estava començant a rodar. Com pots veure, el record que anàvem amb el cotxe mentre jo conduïa i Dario em va dir: "Etic a punt de fer la meva

Com veus l'actual panorama del cinema de terror modern?

[Exhala profund] Arran del COVID-19 ja no vaig tan a gust al cinema, per la qual cosa he deixat de veure moltes pel·lícules en sales. A més, cregue que a Itàlia s'estrenen molt poques, i les que he vist a penes m'han entusiasmado. Si que he vist coses que fan referència al que feiem, però tampoc són gran cosa. M'interessa molt el cinema que està fet Federico Zampaglione [acaba de presentar-se *The Well* a Sitges]. Avui dia, cregue que és molt més fàcil trobar documentals sobre el cinema d'aquella època, per exemple, sobre Dario hi ha un recent molt interessant [es refereix a *Dario Argento Panico*].

Quines són les teves pel·lícules de terror favorites de tots els temps?

Abans de dir alguna ximpliria, deixa'm que pensi. Els meus gustos es van quedar atrapats en els anys setanta, així que haig de dir si o sí *Suspiria* i *Alien*. Més actual, hi ha un director que m'agrada molt: Eli Roth, en concret em va encantar aquella pel·lícula sobre les dues noies que arriben a una casa [es refereix a *Toc Toc*, de 2015]. La veritat és que últimament no veig moltes pel·lícules de terror, perquè cada vegada que un amic em recomana que vagi al cinema a veure alguna, quan vaig ja no està en cartellera. ■

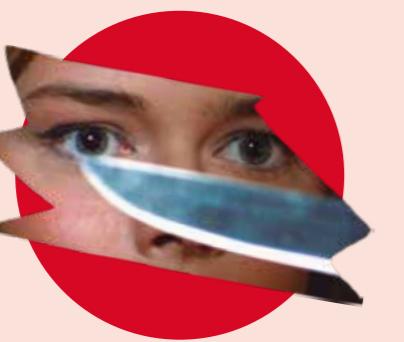
LAS CINCO IMPRESCINDIBLES DE LAMBERTO BAVA

1980

MACABRO

El perturbador debut de Bava era un *house of psychotic women* en toda regla, en el que Bernice Stegers era Jane Baker, una mujer recién salida de una institución psiquiátrica. Lidiando con el duelo de su amante, fallecido en un accidente, su nuevo casero sospechará que está manteniendo una nueva relación con otro hombre.

1983

CUCHILLOS EN LA OSCURIDAD

A camino entre el giallo y el slasher, seremos testigo de una serie de brutales asesinatos en una sofisticada villa de la Toscana, las cuales giran alrededor de un músico llamado Bruno (Andrea Occhipinti) y un trauma del pasado que habrá que desvelar. Ojo al queer plot twist y a la antológica aparición de Michele Soavi.

1985

DEMONS

El film que Dario Argento le produjo a Bava y que acabó convertido en una película de culto. Rodada en Roma y en Berlín, el cine Metropol era el espacio en el que se desataba el horror, después de que los espectadores quedaran atrapados en su interior y fueran asediados por un montón de demonios hambrientos de carne humana.

1987

CRÍMENES EN PORTADA

Nació como otro de aquellos giallos tardíos que venían a explotar lo erótico, y acabó regalándonos imágenes icónicas y lisérgicas para el terror de los ochenta (y que incluso conocerás sin haber visto la película). Las modelos de una revista erótica empiezan a ser asesinadas, mientras que la directora de la publicación recibe fotos de sus cadáveres.

1991

FANTAGHIRÒ: LA GRUTA DE LA ROSA DE ORO

A principios de los noventa rodó para la televisión italiana esta miniserie de espada y brujería, la cual adaptaba uno de los cuentos recopilados por Italo Calvino en *Fábulas Italianas*. En ella, Alessandra Martines era Fantaghirò, una guerrera enfrentada a un rey del que se enamorará. Por el casting circularon Ursula Andress, Brigitte Nielsen y Ángela Molina.

El legendaria director de *Demons* arriba a Sitges per a recollir el seu premi Mànica del Temps.

Lamberto Bava

Por Javier Parra

El director de *Toy Story 3* i *Coco* està a Sitges per a rebre una Mànica del Temps i presentar el seu llibre *Stanley Kubrick's The Shining*, sobre l'obra mestra de Kubrick.

Lee Unkrich

Por María Adell Carmona

Cosa de Hembras
Per Javier Parra

Nunca me hubiese imaginado que iba a abrir una columna sobre cine queer hablando de una pel·lícula de samuráis. Y mucho menos que esta iba a ser la nueva de Takeshi Kitano. En *Kubi*, nos vamos hasta el Japón feudal de 1582 en el que, de manera un tanto tangencial, se puede leer la relación de amor imposible entre los dos jefes de sendos clanes rivales. Más allá de este subtexto, una de las maravillas es la libertad con la que el sexo entre hombres está presente en una historia, la cual pocos podrían imaginar tan *gayfriendly*. Y eso ya es motivo de celebración.

Yorgos Lanthimos es otro de los grandes nombres que han llegado a Sitges junto a personajes del colectivo LGTBI+. Basada en la novela de Alasdair Gray, en *Pobres criaturas* Emma Stone es Bella Baxter. Dispuesta a convertirse en bisexual icon y abanderando el poliamor, tras ser rescatada (en la tradición más pura de Mary Shelley) decidirá fugarse junto a Duncan Wedderburn (Mark Ruffalo). Una nueva vuelta de tuerca a la monstruosidad queer y su relación directa con las criaturas del gótico, las cuales han servido para corromper, en decenas de ocasiones, los aburridos preceptos de la heteronomía. Aquí es donde encaja *Le Vourdak* de Adrien Beau, una adaptación libre de *La familia del vurdakal*, el relato sobre vampiros de Alexei Tolstoi de 1839. En este nuevo traspaso a la gran pantalla (llevado al cine por Mario Bava en *Las tres caras del miedo*), uno de los hijos del clan, Piotr (Vassili Schneider), no se esconde a la hora de satisfacer a su travesti interior.

En conexión con el anterior *Cosa de Hembras*, y retomando a la entidad alienígena intersexual de *God Told Me To*, una de las rarezas de este Sitges nos ha traído a la que podría ser su hermano intergaláctico en la Tierra. O cósmica. En la irlandesa *All You Need is Death*, ópera prima del documentalista Paul M Duane, una pareja de etnomusicólogos que está obsesionada por encontrar cánticos que no se hayan escuchado antes, desatrá un mal ancestral tras escuchar una canción que trae consigo la llegada al mundo de un ser primigenio, sin sexo definido al nacer. Quizás sea uno de los ejemplares de folk horror más crípticos que hayamos visto, a camino entre lo malo y lo de la neozelandesa *Reunion*, por cómo dialoga con los temas del (re)nacimiento, y con la oscuridad de otras propuestas de horror irlandés recientes como *Son, You Are Not My Mother* o *A Dark Song*, con criatura rosada, hambruna y androgina dispuesta a reclamar su espacio en el mundo de los mortales. Un mundo que acabaremos dominando. Porque el futuro será queer o no será.

Finalment, pot ser que *Toy Story 3* anticipés el potencial cómico de Ken, el coprotagonista de la pel·lícula *Barbie*?

Sí! Veritat? M'agrada pensar que, tal vegada, nosaltres vam aplanar una mica el camí per a *Barbie*. Va ser molt divertit perquè, des de l'inici, jo volia que Ken fos un dels protagonistes de *Toy Story 3*, però quan ens vam reunir amb Mattel, no entenien perquè volíem fer-ho servir. Per a ells, realment, no era més que un accesorio de *Barbie*, com una bossa o unes sabates; així que vam agafar aquesta idea, la d'un Ken amb baixa autoestima perquè és un mer accesorio, i la vam posar en la pel·lícula.

Finalment, pot ser que *Toy Story 3* anticipés el potencial cómico de Ken, el coprotagonista de la pel·lícula *Barbie*?

Si! Veritat? M'agrada pensar que, tal vegada, nosaltres vam aplanar una mica el camí per a *Barbie*. Va ser molt divertit perquè, des de l'inici, jo volia que Ken fos un dels protagonistes de *Toy Story 3*, però quan ens vam reunir amb Mattel, no entenien perquè volíem fer-ho servir. Per a ells, realment, no era més que un accesorio de *Barbie*, com una bossa o unes sabates; així que vam agafar aquesta idea, la d'un Ken amb baixa autoestima perquè és un mer accesorio, i la vam posar en la pel·lícula.

El director de *Toy Story 3* i *Coco* està a Sitges per a rebre una Mànica del Temps i presentar el seu llibre *Stanley Kubrick's The Shining*, sobre l'obra mestra de Kubrick.

Lee Unkrich

Por María Adell Carmona

La seva labor a Pixar, estudi en el qual va entrar com a muntador en 1994, inclou la codirecció de clàssics de l'animació contemporània com *Toy Story 2*, *Monstruos S.A.* o *Buscant en Nemo*. Unkrich va rebre dues vegades l'Oscar a la Millor Pel·lícula d'Animació com a director d'altres dues pel·lícules excepcionals, *Toy Story 3* i *Coco*. El cineasta nord-americà arriba a Sitges amb un extraordinari llibre sota el braç que recull la seva exhaustiva recerca sobre el procés creatiu d'*El resplandor*.

d'aquestes pel·lícules de Pixar i la persona que ha fet un llibre sobre *El resplandor*. No entenem com puc fer totes dues coses, però el fet que jo faci cinema considerat "familiar", no vol dir que només hagin d'agradar-me les pel·lícules d'animació o infantils. Soc un adult! M'agraden tot tipus d'històries, el que passa és que vaig trobar a Pixar un espai propi per a crear els meus propis films. Des de l'inici, a Pixar sabíem que els nens anaven a ser part del nostre públic, però mai vam fer pel·lícules només per a nens. Així que les històries que contaven i els temes que exploràvem eren coses que ens interessaven a nosaltres, i la mort és un aspecte essencial de la vida, encara que no aparegui habitualment en les pel·lícules "familials". En el cas de *Coco*, el tema és present des del moment en què vam decidir fer una pel·lícula sobre el Dia dels Morts a Mèxic, encara que de seguida ens vam adonar que aquesta festa anava, justament, sobre celebrar que estem vius i sobre la importància de recordar a la gent que hem estimat. En quant a *Toy Story 3*, en l'esrena de la incineradora, gairebé al final de la pel·lícula, les joguines s'enfronten a la seva pròpia mortalitat; vam voler fer una escena seriosa, molt intensa emocionalment, on veiéssim als protagonistes units, afrontant junts aquesta amenaça. La idea de l'esrena sorgeix d'una sensació que a vegades tenia quan viatjava amb la meva família amb avió. Pensava: com reaccióna si tinguéssim un accident? I crec que faria el que fan els personatges de la pel·lícula: abraçar fortament a les persones que estimo.

"Des de l'inici, a Pixar sabíem que els nens eren part del nostre públic, però mai vam fer pel·lícules només per a nens"

Quin és l'origen de la teva obsessió amb *El resplandor*?

La vaig veure al cinema quan es va estrenar en 1980. Tenia 12 anys, i estava a punt d'entrar en l'adolescència. Em va encantar, però ha hagut de passar un temps per a adonar-me dels motius pels quals la pel·lícula va ser tan important per a mi. El primer era que em vaig identificar immediatament amb Danny: jo també era un nen solitari i fill únic d'un matrimoni infeliç, que sempre estava discutint. El segon és que va ser la primera vegada que, veient una pel·lícula, vaig pensar realment en el director, en la manera en què el film estava fet. Va ser una obra que em va inspirar i que em va fer voler fer les meves pròpies pel·lícules.

Què creus que fa de *El resplandor* una obra mestra?

En certa manera, penso que tot el que va fer Kubrick eren obres mestres. Adoro *El resplandor*, però no crec que sigui la seva millor pel·lícula, per a mi, aquesta és *2001: Una odissea de l'espai*. Sí que és, clarament, la seva obra més popular, i la que ha inspirat

els films d'animació són un treball en equip, però el tema de la mort és present, com una mena de marca autoral, en les teves dues pel·lícules de Pixar dirigides en solitari: *Coco* i *Toy Story 3*.

És veritat que molta gent porta malament el fet que jo sigui, al mateix temps, el director

MEET THE PULSTAR FAMILY

Save time and money with the smart

Phil Tippett: Gran Premi Honorific

Jan Harlan: Gran Premi Honorific

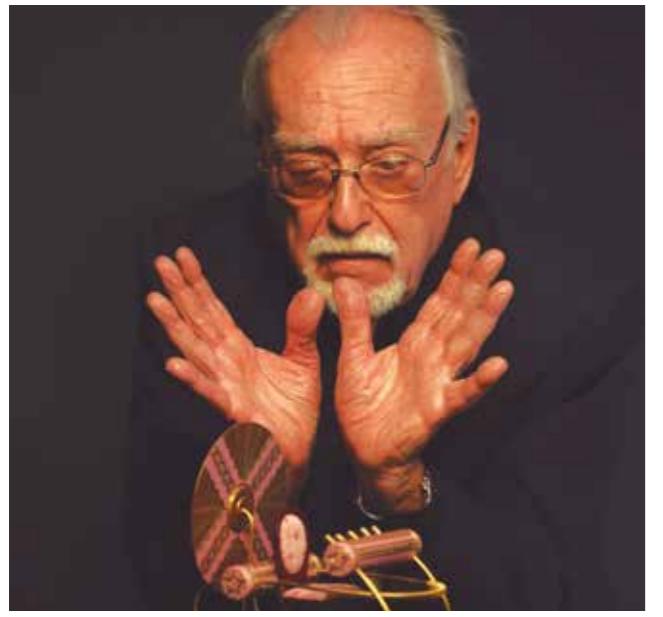
Barbara Bouchet: Premi Nosferatu

Juan Antonio Bayona: Premi Màquina del Temps

Mary Lambert: Premi Màquina del Temps

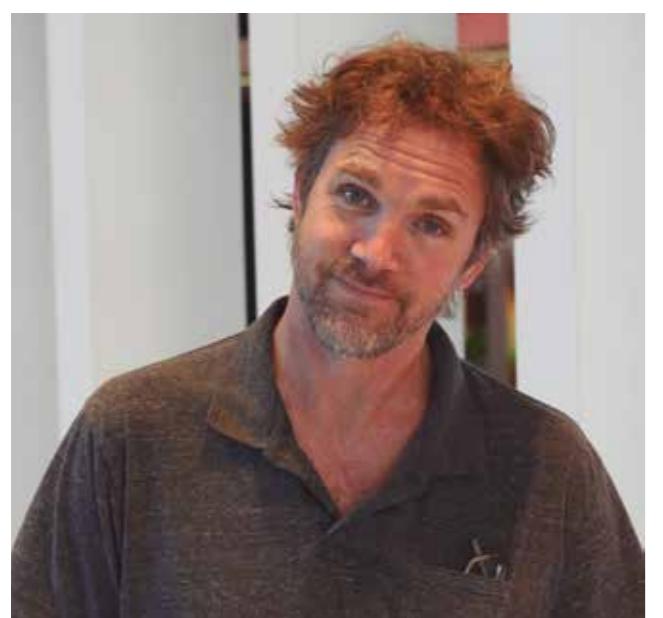
Lamberto Bava: Màquina del Temps

Lee Unkrich: Màquina del Temps

Hideo Nakata: Premi Màquina del Temps

Brad Anderson: Màquina del Temps

Jorge Guerricaechevarría: Premi Méliès Career

Belén Rueda, Maia Zaitegi i Carlota Pereda: La ermita

L'equip de 30 Monedas

Amanda Nell Eu: Tiger Stripes

Kazuya Kamenashi i Takashi Miike: Lumberjack the Monster

Zombie Walk

Jurat Oficial Fantàstic: Jérôme Paillard, David C. Fein, Alexandra Heller-Nicholas i Kim Newman

PO
PREMIOS
PROYECTA
marketing
de cine

**9ª edición de los premios concedidos
 por los alumnos del Postgrado
 en Film Business de la ESCAC**

SITGES
56 FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA FANTÀSTIC DE CATALUNYA

+ Entrega de premios:
 Premio al Mejor Estreno Nacional
 Premio al Mejor Estreno Internacional
 Premio Inspira

+ Coloquio con los premiados y alumnos.

+ Participa en la votación abierta de los premios a Mejor Cartel
 y Mejor Tráiler en @premiosproyектa

escac

Más allá de ser un director tremadamente polifacético que cuenta con una filmografía inabarcable, Takashi Miike es también una de las personalidades más asociadas al festival de Sitges. Esta edición no supone una excepción, gracias a la proyección de *Lumberjack the Monster*, su nueva película. Adaptación de la novela de Mayusuke Kurai, se trata de una nueva incursión de Miike en el thriller, con una historia que combina la caza de un asesino en serie con la misteriosa venganza que lleva a cabo un implacable abogado.

Por Guillermo Tato

"Els ocells no són agressius, fan més bonic el món. El gènere humà és el que insisteix a fer cada cop més difícil la vida sobre aquest planeta"

nació

Passeig de Gràcia, 19bis
Tel. 93 433 52 96
BARCELONA

www.naciocanaria.cat

SITGES

Mitjà col·laborador de SITGES - FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA FANTÀSTIC DE CATALUNYA

No tots els trens són com Renfe

Més trens | El millor compromís de puntualitat | Més destinacions

A Renfe tenim més de 1.500 destinacions i la freqüència més gran de trens del país. A més, amb el compromís Renfe de puntualitat, si el teu tren AVE es retarda més de 15 minuts, et tornem el 50% del bitllet i el 100% si l'endarreriment és de més de 30.

renfe el teu tren

Ningú no et dona més

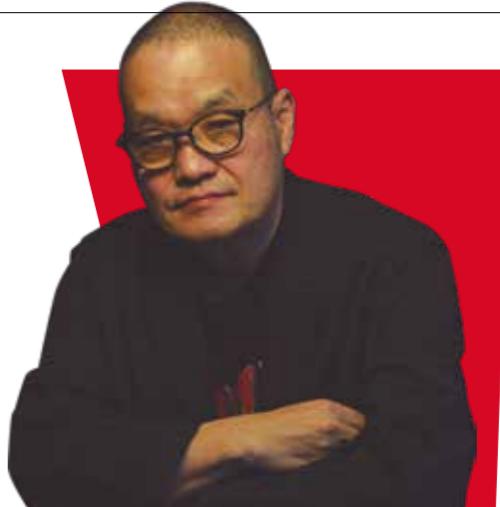
Lumberjack the Monster habla del monstruo como parte de la identidad del ser humano a través de dos personajes de dudosa moral. La maldad es sin duda un tema recurrente en las películas de Miike. Al preguntarle cómo interpreta la idea del monstruo como parte de la identidad humana, el cineasta nipón comenta: "para entender al monstruo primero debo entender su personaje. En una persona existe su monstruosidad y también una parte bondadosa. Para vivir en sociedad tenemos que eliminar temporalmente la maldad e incluso la bondad. Pero las personas siguen teniendo esa tensión en su interior al no poder mostrar cómo son en realidad. En mis películas, el denominador común podrían ser estos personajes que no son monstruos que dan miedo, sino que son personas normales que siguen llevando su monstruo interior. Estos son los personajes que aparecen en mis películas". Esta idea del monstruo como algo humano también se vincula con otra idea muy habitual en su cine como es la venganza, la cual sirve también de vehículo para transportar esa maldad: "la venganza es algo que también forma parte de esos personajes que se preguntan cómo son ellos en realidad, como comentaba anteriormente. Dependiendo de la situación en la que se encuentren les sale ese lado monstruoso o no. Podemos decir que los personajes de mis películas tienen este elemento en común sobre la venganza".

Miike es un director muy estimado en Occidente, pero particularmente en un festival como Sitges: no solo la mayoría de sus películas han pasado por aquí, sino que sus visitas frecuentes dictaminaron que su película *Jojo's Bizarre Adventure: Diamond is Unbreakable* se rodara en la ciudad, incluyendo en el proceso múltiples referencias a la idiosincrasia local. Al preguntarle sobre si percibe alguna diferencia cultural en la percepción de sus películas fuera de Japón, Miike nos contesta que "lo que no quiere el público japonés suele ser lo que gusta a un público como el de Sitges o el de otros festivales de terror. Y también sucede al revés. Lo que le gusta al público japonés es lo que no le gusta al público occidental". Esperemos, pues, que siga descontentando al público nacional haciendo películas que nos deleiten a nosotros, y que estas emblezzcan las pantallas del Festival durante muchos años más. ■

Amb motiu del seu Premi Màquina del Temps i l'estrena de *Juego prohibido* (*The Forbidden Play*), parlem amb Hideo Nakata, director de *The Ring*, *Dark Water* i *Sleeping Bride*.

Hideo Nakata

Per Andreu Marves

Director pioner del J-horror, gènere molt present aquest any al Festival, Hideo Nakata ha dirigit algunes de les pel·lícules de terror més influents dels darrers vint anys. El seu últim film, *Juego prohibido* (*The Forbidden Play*), recupera elements dels seus relats de fantasma venjatius (*yurei*) alhora que introduceix girs inesperats cap al drama i la comèdia, resultant en una de les històries més sorprenents de la seva carrera. Seiem amb el cineasta nipó, que torna al Festival per rebre una Màquina del Temps, i repassem la seva carrera, parlant i discutint sobre la seva relació amb el Festival i l'estat del terror en la actualitat.

Sitges. Respecte al Premi: estic molt content de tornar per rebre'l!

Quina relació tens avui dia, personal i professionalment, amb *The Ring*?

Va ser la meva segona pel·lícula, després de *Don't Look Up* (*Ghost Actress*). No obstant, pel gran reconeixement que *The Ring* va tenir dins i fora del Japó, molts la van considerar el meu veritable debut. Per això, estic molt agrair i orgullós d'haver-la fet.

"L'èxit de *The Ring* al seu moment es deu a que tothom tenia una televisió amb reproductor de vídeo."

"Al Festival del 1999, la resta de cineastes feien broma amb que presents *The Ring* (*El círculo*) y *The Ring 2* (*El círculo 2*) el mateix any."

Per què creus que la pel·lícula va tenir tant èxit?

Crec que la idea del contagi fantasmal a través de la còpia de vídeos va ser la clau, ja que per llavors tothom començava a tenir una televisió amb reproductor de vídeo. Que l'horror es sentís tan proper a nosaltres va ajudar molt a que la pel·lícula funcionés bé.

Quan vas fer *Dark Water*, la vas afrontar com una continuació de la proposta de *The Ring* o com un projecte diferent?

Recordo que vaig presentar el mateix any *The Ring* (*El círculo*) y *The Ring 2* (*El círculo 2*), que ja havíem finalitzat per llavors. La resta de cineastes presents al Festival feien broma amb que hagués pogut presentar una pel·lícula i la seva seqüela el mateix any. Guardo molt bon record d'aquell any.

Des de llavors, has presentat moltes de les teves pel·lícules al Festival. Quina relació tens amb Sitges, sobretot ara que reps la Màquina del Temps?

La primera vegada que vaig estar al Festival va ser fa vint-i-quatre anys i no havia tornat fins ara. Malgrat això, s'han passat gairebé tres mesos de les meves pel·lícules per aquí, així que he mantingut una relació molt estreta amb

Una mica de les dues coses. D'una banda, hi ha una continuitat, ja que el productor, el guionista i bona part de l'equip eren els mateixos, i volíem recrear aquell èxit. D'una altra, si que vaig voler variar i introduir una dimensió emocional més forta, a partir de la relació entre la mare i la filla protagonistes. A vegades, fora del Japó, em diuen que els agrada més *Dark Water* precisament per aquest element dramàtic.

Aquestes relacions mare-filla són habituals al teu cinema, també a *Juego prohibido* (*The Forbidden Play*).

Les relacions entre pares i fills són molt intenses, i a vegades encara més quan un dels pares no hi és. Això no només fa més fàcil plasmar-les en la pantalla, sinó que en el cas

d'un relat de fantasma crea un vincle fort entre ells, permetent que quan un dels dos mori pugui tornar com espítebre.

També és molt present la solitud en un context urbà.

L'aïllament de l'individu respecte a la societat és un element molt útil a l'hora de crear una atmosfera d'inquietud i perill. A més, crec que descriu un fenomen molt real: a la majoria de ciutats, encara que estiguem rodejats de gent, ens sentim sols. Fins i tot jo em sento sol a vegades.

The *Forbidden Play* introduceix elements còmics en la teva fórmula sobrenatural habitual.

Més que res, ho he fet per tractar d'arribar a més públic [riure]. Habitualment, en termes de to, em limito a allò que és més evident en una història de fantasma, però com que ara no estan tenint èxit, estic experimentant amb la comèdia.

Com veus l'actual panorama del terror?

Crec que a moltes pel·lícules de terror d'avui els hi falta força i un apropament singular al gènere que els hi permeti connectar amb l'audiència. A Japó sobre tot. Als Estates Units, la importància de Halloween com a festivitat encara permet que el cinema de terror arribi a tots els públics, però no és igual a tot arreu. Crec que els cineastes més joves encara han de descobrir quién és el camí a seguir.

Encara queda a Japó algún rastre del J-horror?

Crec que sí, que encara existeix i que continuarà existint, perquè és una tendència natural la de voler sentir por en un entorn segur com és una pel·lícula. No obstant, falta trobar la manera d'actualitzar-lo per apel·lar al públic d'avui dia, que és diferent al que teníem a finals dels noranta i principis dels mil.

Per últim: quina és la teva pel·lícula preferida?

Carta d'una desconeguda, de Max Ophüls. ■

DANZA MACABRA

GREATEST HITS DEL FESTIVAL

¿Qué sería de una nueva edición del Festival sin unos cuantos temazos? Aquello que los anglosajones llaman *needle drop*, el inserto en una película de una canción popular, suele ser motivo de sorpresa y regocijo entre los espectadores, que se agolpan a la salida para comentar la jugada. Da igual que nos hagan llorar o bailar: lo importante es que estén ahí. Aquí repasamos algunos de los mejores de la presente edición.

Comenzamos con un clásico de Sitges, que lleva una segunda vida en *Riddle of Fire*: me refiero al tema principal de *Holocausto caníbal* de Ruggero Deodato, compuesto por Riz Ortolani. La dulce y pegadiza melodía era lo único que rompía con la oscuridad imperante en el clásico sobre caníbales, resultando en uno de los acompañamientos más inesperados del cine de terror; en cambio, la canción encaja como anillo al dedo en la excéntrica fábula contemporánea de Weston Razooli, donde armoniza perfectamente con el tono aventurero y la estética colorida.

La presente edición ha estado poblada por jóvenes vampiros con muy buen gusto. *Mimi – Prince of Darkness* abre con el tema "Un juzgamiento" de Fabrizio de André, en la que la voz tranquila del cantante italiano canta una letra que refleja el asunto de la película: la venganza de un marginado. Más chocante es la inclusión en *Humanist Vampire Seeks Consenting Suicidal Person* de una conocida canción española que no revelaré en estas líneas para mantener intacta la sorpresa de los espectadores.

Hay algunos clásicos, como en el caso de la aparición del "Maldito duende" de Héroes del Silencio al final de *Hermana Muerte*, que la vincula con su precuela, *Verónica*; el de una versión a capella de "My Heart Will Go On" de Celine Dion que los padres de la protagonista de *Moan Garden* la cantan a todas horas, o "Forever Young" de Alphaville, cuya synthpop futurista aparece en *U.F.O. Sweden*; pero también otras maestras recientes como el himno queer "This Hell" de Rina Sawayama, que la protagonista de la inquietante *Les chambres rouges* escucha a la hora de hacer ejercicio (la película también incluye música de la artista transgénero Ubao).

Sin embargo, si hay un *needle drop* que merece ser mencionado aquí es la omnipresente "September" de Earth, Wind & Fire, temazo disco donde los haya, en *Robot Dreams*: la canción que mejor ilustra la relación entre Dog y Robot se convierte, conforme avanza la película, en una combinación a atesorar los buenos momentos del pasado en lugar de dejar que estos nos aprisionen.

ANDREU MARVES

Vols guanyar 2 SITGES PACK FAN + 2 nits a l'hotel Meliá Sitges per a l'edició del 2024?

Participa en el Quiz de Cinema Fantàstic de La Vanguardia del 5 al 15 d'octubre

LA VANGUARDIA

Diari Oficial del SITGES 56 - Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya.

QUAN LA FOSCOR
ES CONVERTEIX
EN OBSESSIÓ

CUPRA

OFFICIAL AUTOMOTIVE PARTNER
OF 56TH SITGES INTERNATIONAL FANTASTIC FILM
FESTIVAL OF CATALONIA

SITGES

Horrors quotidiens

La irrupció de Brad Anderson en el cinema de terror, després d'un parell de comèdies romàntiques, va ser aclaparador: *Session 9* va ser una de les sensacions de Sitges 2001, un descens als inferns de la bogeria (amb un immens Peter Mullan) i una pel·lícula de terro psicològic que s'emmirallava en alguns trams amb el Kiyoshi Kurosawa de *Cure*. Després d'aquest debut sonat al gènere, Anderson es va especialitzar en thrillers retroçats, un d'ells molt connectat amb l'horror. Parlem d'*El maquinista*, un film que va portar a Catalunya al director nord-americà, iniciant una col·laboració amb la productora Filmax que també ens va portar la *hitchcockiana Transsiberian*. Paral·lelament a la seva carrera al setè art, Anderson començà a principis dels 2000 el seu trajecte a la televisió, dirigint capítols destacats de *The Shield*, *The Wire*, sèries de terror molt estimades pels fans com *Masters of Horror* i *Fear Itself*. De fet, arriba a signar dotze episodis de *Fringe*, la sèrie de culte creada per J.J. Abrams, Alex Kurtzman i Roberto Orci. En la seva última dècada en actiu, ha alternat cinema i televisió amb total naturalitat, i aquest any, a més de rebre la Mànica del Temps, presenta al Festival *Blood* de Brad Anderson, la seva última incursió en el cinema de terror. Celebrarem la seva carrera i el seu premi repassant quatre dels seus clàssics. ■

2001
Session 9

2004
El maquinista

2006
Sounds Like

Vam descobrir Brad Anderson a Sitges amb aquest inquietant thriller psicològic que s'endurria el premi a Millor Director. Comptant amb unes esplèndides interpretacions, el cineasta narra com els dimonis de la ment enterolinen progressivament les relacions entre els netejadors d'un sinistre hospital.

2010

Vanishing on 7th Street

Pel·lícula de terror -i també post apocalíptica- que es va avançar diversos anys a hits moderns com *Nunca apagues la llum* i *A Quiet Place*, *Vanishing on 7th Street* és una excel·lent mixtura de ciència ficció i horror amb l'esperit d'un episodi de *La dimensió desconeguda* escrit per Rod Serling.

Anderson va signar un dels millors episodis de la sèrie antològica *Masters of Horror* amb aquest relat sobre un home amb una òida massa fina que actualitzava dos clàssics del gènere de forma radical: *El hombre con rayos X en los ojos* de Roger Corman i *El cor delator* d'Edgar Allan Poe.

MAIN

ESPECIALISTAS EN PUBLICIDAD EXTERIOR

www.grupomain.net

MORITZ
Presenta

UN SABOR BESTIAL

MORITZ, PATROCINADOR PRINCIPAL DE SITGES,
FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA FANTÀSTIC DE CATALUNYA.

90è ANIVERSARI DE KING KONG.

MORITZ EN RECOMANA EL CONSUM RESPONSABLE

M
MORITZ
BARCELONA

SITGES